

kerk in actie

Bijbelstudie over Zacheüs

Lukas 19: 1-10

Bekijk ook de algemene handleiding voor een contextuele bijbelstudie. Daar vindt u algemene aanwijzingen ter voorbereiding en om de bijbelstudie te leiden.

Stap 1: Opening

Zorg er voor dat mensen in een kring rondom gekleurde doek, kaars en Bijbel kunnen zitten. Deze drie elementen vormen ons liturgisch centrum. Heet als facilitator de mensen welkom. Spreek uw wens uit op een goede ontmoeting met elkaar, met het Woord van God, en met God zelf. De kaars kan al branden of kunt u aansteken onder het samen zingen van een lied.

SEE

Stap 2: Stil staan bij ons zelf

Zorg van te voren voor een aantal verschillende afbeeldingen (kaarten, platen...), afbeeldingen die iets verbeelden van de natuur, menselijke emoties, levensfase. Plaats deze afbeeldingen op de grond of op een tafel. Op een plek waar mensen ze goed kunnen zien.

Vraag mensen een afbeelding te kiezen die hen vandaag aanspreekt. Ga daarna de kring rond en vraag mensen hun afbeelding te laten zien en te vertellen waarom ze deze afbeelding hebben gekozen. Plaats daarna de afbeeldingen terug.

Vraag daarna de deelnemers een afbeelding te kiezen die hen iets zegt over 'verloren zijn'. Deel deze afbeeldingen ook met elkaar in de kring en plaats ze daarna terug.

JUDGE

Stap 3 De Bijbel openen

Vraag iemand Lukas 19:1-10 te lezen.

Stap 4: De tekst bestuderen

Voor de facilitator: onderaan dit document vindt u een bijlage met achtergrondinformatie die u kan helpen de studie te faciliteren.

Waar gaat deze tekst over?

Schrijf alles wat gezegd wordt op een flap-over of een whiteboard. Zo laat je zien dat alles wat gezegd wordt goed is, en bevestig je mensen. Wanneer de eersten iets gezegd hebben en blijkt dat hier daadwerkelijk naar geluisterd wordt, zullen meer mensen hun mond open doen.

Stap 5: De tekst bestuderen in kleine groepen

Verdeel de groep in kleinere groepjes. Een groepje zou niet meer dan 4 mensen moeten bevatten. Geef hen de volgende vragen mee, en laat hen hier ongeveer 20 minuten mee werken:

- Welke personages komen we tegen in het verhaal?

- Wat zijn de relaties tussen de verschillende personages?
- Wat zijn de machtsverhoudingen tussen de verschillende personages?
- Doet het verhaal denken aan andere Bijbelverhalen?

Breng iedereen terug in de grote groep en vraag naar wat gevonden is. Schrijf ook dit op de flap-over of whiteboard.

Stap 6: De context van de tekst bestuderen

Teksten in de Bijbel staan nooit op zichzelf, maar zijn altijd deel van een groter verhaal. Lees daarom samen **Lukas 18:35-43**. Het stuk tekst dat vlak voor het verhaal over Zacheüs staat. Een verhaal over de genezing van een blinde.

Vraag de deelnemers terug te keren in de groepjes of bespreek de volgende vraag plenair:

Wat is het verband tussen dit verhaal over de genezing van een blinde en het verhaal over Zacheüs?

Schrijf alles op wat gezegd wordt.

En ook dit tekstgedeelte is weer deel van een groter verhaal. Vanaf hoofdstuk 15 klinkt in Lukas het "**evangelie van de outcasts**". Het verloren schaap, het verloren muntje, de verloren zoon. We vinden er veel verhalen over het contrast tussen arm en rijk. Het verhaal over de arme Lazarus, het verhaal over een rijke man die wil weten hoe deel te krijgen aan het eeuwig leven.

Vraag mensen terug te keren in de kleine groepjes en óf te lezen van hoofdstuk 15 tot hoofdstuk 19:10, óf hoofdstuk 18 tot 19:10. Geef hen de volgende vraag mee:

Wat betekent deze grotere context voor het verhaal over Zacheüs? Wat is het verband?

Verzamel opnieuw de antwoorden plenair.

ACT

Stap 7: Verwerking (optie)

Vraag de groepjes een creatieve tekening te maken van de duiding van het Zacheüs verhaal. Deel deze tekeningen plenair.

Stap 8: Terugkoppeling naar eigen leven en context

Lukas 19:10 De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.

Wie zijn verloren? Wie zijn gered?

Wat nemen we van deze studie mee het leven in?

Waar zet het verhaal ons toe aan?

Stap 9: Afsluiting

Nodig de groep opnieuw uit in de kring te gaan staan, hand in hand. Vraag mensen een woord te delen dat hen tijdens deze studie is bij gebleven. Zing met elkaar een (zegen)lied.

Bijlage voor de facilitator - Achtergrond informatie

Het verhaal over Zacheüs vinden we enkel terug in het Lukas evangelie. Het evangelie waarin het verschil tussen arm en rijk en Jezus' goede nieuws voor de armen een dominant thema is.

Lukas 4: 18-19

'De Geest van de Heer rust op mij, want hij heeft mij gezalfd.
Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft hij mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,
om het genadejaar van de Heer uit te roepen.'

Een verwijzing naar Jesaja 61: 1-2.

Het is interessant om het verschil te zien tussen het verhaal van Zacheüs en Lukas 18: 18-23. In Lukas 18 ontmoeten we een hooggeplaatst persoon van wie gevraagd wordt alles te verkopen en de opbrengst te verdelen onder de armen, om zo deel te kunnen nemen aan het eeuwig leven. Hij kan het niet. De rijke Zacheüs echter geeft (ongevraagd!) de helft van zijn bezittingen weg. Een klein wonder? Er zijn ook lijnen te trekken met Lukas 5:27-32, waar de tollenaar Levi wordt geroepen.

Interessant is ook dat het morren van de omstanders is hetzelfde morren als dat van de oudere broer in het verhaal van de verloren zoon.

Eén van de overeenkomsten tussen de genezing van de blinde man en de ontmoeting met Zacheüs lijkt het motief van zien en niet-zien te zijn. In beide verhalen zijn er ook omstanders die de ontmoeting met Jezus belemmeren.